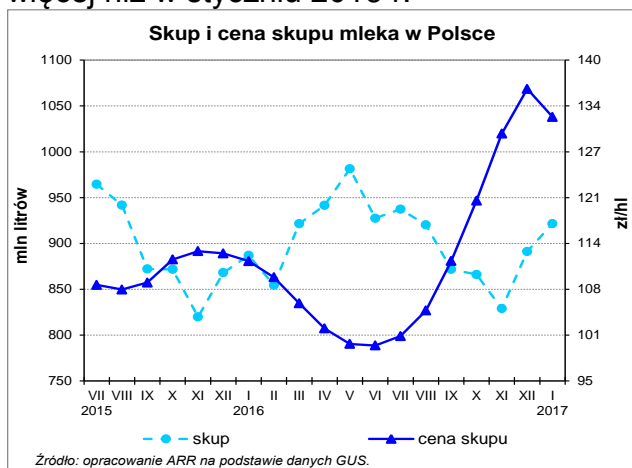

Rynek mleka i produktów mleczarskich

Mleko surowe

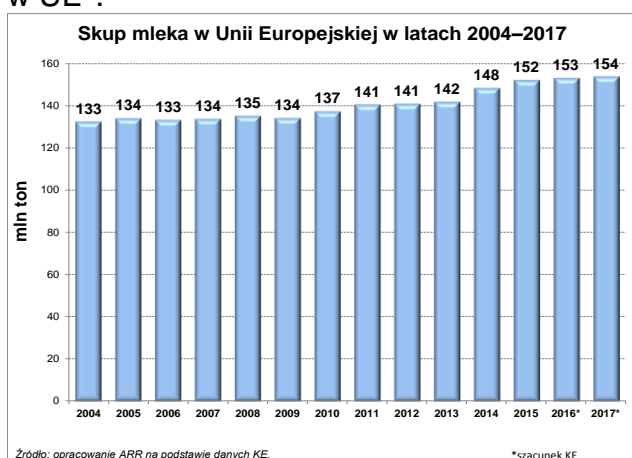
Skup

W Polsce na początku 2017 r. odnotowano dalszy wzrost dostaw mleka do skupu. **W styczniu 2017 r.** do przemysłu mleczarskiego dostarczono **922 mln litrów mleka**, o 3% więcej niż w grudniu 2016 r. i o 4% więcej niż w styczniu 2016 r.

W 2017 r. krajowy skup mleka może przekroczyć poziom 11 mld litrów, a zatem zbliży się do poziomu z końca lat 80., kiedy to osiągnął rekordowo wysoki poziom 11,4 mld litrów.

W Unii Europejskiej notowany jest stopniowy wzrost dostaw mleka do skupu. W 2016 r. skupiono **153 mln ton mleka**, o 0,4% więcej niż w 2015 r. W 2017 r. przewidywany jest dalszy wzrost skupu surowca w UE¹.

¹ European Milk Market Observatory – data odczytu 7.03.2017 r.

Ceny

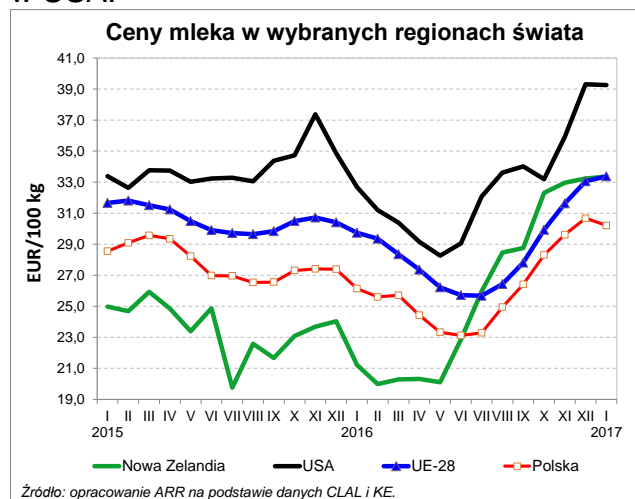
W Polsce w drugim półroczu 2016 r. cena skupu mleka dynamicznie rosła. Jednak w **styczniu 2017 r.** uległa obniżce i przeciętnie wynosiła **132,03 zł/hl**. Był to poziom o 3% niższy niż w grudniu 2016 r., ale o 18% wyższy niż przed rokiem.

Surowiec, w odniesieniu do notowań z grudnia 2016 r., potaniał w ośmiu województwach (najbardziej w warmińsko-mazurskim, podlaskim i lubelskim – po około 5%, a najmniej w kujawsko-pomorskim i łódzkim – po 1%). Jedynie w woj. zachodniopomorskim cena utrzymała się na poziomie z grudnia 2016 r. W pozostałych siedmiu województwach mleko podrożało – najbardziej w woj. opolskim i dolnośląskim (po około 2%), a najmniej w woj. podkarpackim i lubuskim (po o 0,5%). Tradycyjnie najwyższe ceny za mleko uzyskiwano w woj. podlaskim – 136,93 zł/hl (o 4% więcej niż średnio w kraju). Najniższe ceny płacono w woj. małopolskim – 119,62 zł/hl (o 9% mniej niż średnio w kraju).

W lutym 2017 r. krajowi producenci za mleko w skupie uzyskiwali **132,56 zł/hl**, nieznacznie (o 0,4%) więcej niż w styczniu br. i o 21% więcej niż w lutym 2016 r.

Na początku 2017 r. ceny mleka w Nowej Zelandii i w Unii Europejskiej nadal rosły, a w USA uległy niewielkiej obniżce. **W Nowej Zelandii** w styczniu 2017 r. za surowiec płacono przeciętnie **33,36 EUR/100 kg**, o 0,4% więcej niż miesiąc wcześniej i o 57% więcej niż przed rokiem. W tym czasie **w UE** producenci **za 100 kg** mleka uzyskiwali średnio **33,38 EUR**, o 1% więcej niż w grudniu 2016 r. i o 12% więcej niż w styczniu 2016 r. **W USA** cena mleka w styczniu 2017 r. wyniosła **39,26 EUR/100 kg** i była nieznacznie (o 0,2%) niższa niż przed miesiącem, ale o 20%

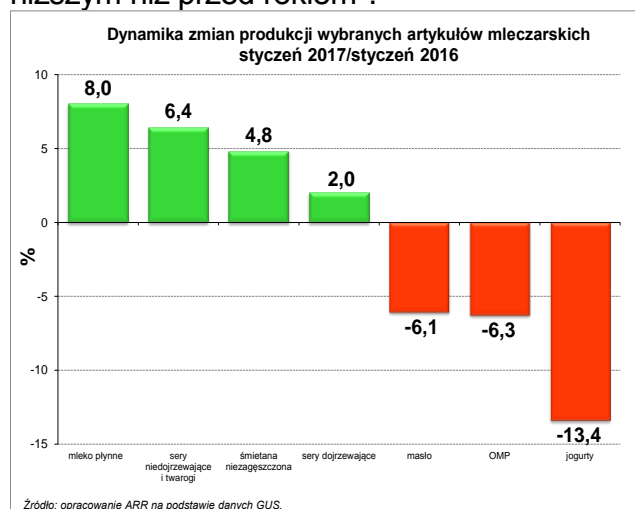
wyższa niż rok wcześniej². Według danych MRiRW raportowanych do KE w styczniu br. cena skupu mleka w Polsce wyrażona w walucie unijnej wyniosła **30,21 EUR/100 kg** i była o 9% niższa od przeciętnej ceny w UE i Nowej Zelandii oraz o 23% niższa od ceny w USA.

Produkty mleczarskie

Produkcja krajowa

W styczniu 2017 r. produkcja masła (według danych GUS) ukształtowała się na poziomie **18 tys. ton**, o 3% wyższym niż miesiąc wcześniej, ale jednocześnie o 6% niższym niż przed rokiem³.

W krajowych proshkowniach **odtłuszczonego mleka w proszku** wyprodukowano **13 tys. ton**, o 24% więcej niż w grudniu 2016 r., ale o 6% mniej niż w styczniu 2016 r.

Produkcja **serów dojrzewających** w styczniu 2017 r. wyniosła **27 tys. ton** i była o 18% mniejsza niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie o 1%, do **37 tys. ton**, zwiększono produkcję **serów niedojrzewających i twarogów**. W odniesieniu do poziomu notowanego przed rokiem produkcja serów dojrzewających była większa o 2%, a serów niedojrzewających i twarogów – o 6%.

Produkcję **mleka płynnego (łącznie z mlekiem przegotowanym do dalszej produkcji)** w odniesieniu do grudnia 2016 r. obniżono o 2%, do **288 tys. ton**. Jednak była ona o 8% większa niż w styczniu 2016 r.

Polski handel zagraniczny

W 2016 r. polska branża mleczarska odnotowała pogorszenie wyników handlu zagranicznego. **Wolumen wywozu przetworów mleczarskich** w odniesieniu do 2015 r. zmniejszył się o 4%, do **3,7 mld litrów** w ekwiwalencie mleka surowego. **Wpływy** uzyskane z eksportu również obniżyły się o 4%, do **1,6 mld EUR**. Równocześnie wzrósł import większości produktów mleczarskich. **Ogółem w 2016 r. wolumen przywozu** był o 9% większy niż rok wcześniej i osiągnął poziom **1,7 mld litrów** (w przeliczeniu na mleko surowe), a jego **wartość** wzrosła o 11%, do **0,9 mld EUR**. **Dodatknie saldo handlu zagranicznego** zmalało o 14%, do **2,0 mld litrów** (w ekwiwalencie mleka surowego), a wartościowo o 18%, do **0,7 mld EUR**⁴.

Na początku 2017 r. wyniki handlowe produktami mleczarskimi uległy poprawie. W styczniu 2017 r. wpływy z eksportu osią-

² Ceny mleka w Oceanii i w USA według CLAL, w UE – według European Milk Market Observatory.

³ Produkcja masła i innych przetworów mleczarskich z przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

⁴ Wyniki polskiego handlu zagranicznego produktami mleczarskimi dotyczą artykułów o kodach CN 0401–0406, 2105 oraz wybranych produktów z pozycji CN 3501 i zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

gnęły poziom 144 mln EUR, o 26% wyższy niż w tym samym miesiącu 2016 r. Wzrost wolumen wywozu większości produktów. Na poziomie wyższym niż przed rokiem utrzymał się wywóz mleka płynnego i śmietany (wzrost wolumenu o 31%), masła i tłuszczów mlecznych (o 21%), serwatki (o 2%), serów i twarogów (o 1%, w tym przede wszystkim serów dojrzewających), lodów (o 65%) oraz kazeiny (ponad dwukrotny wzrost). Tendencje spadkowe podtrzymane zostały jedynie w wywozie mleka w proszku (w porównaniu ze styczniem 2016 r. spadek wolumenu o 30%) oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 5,5%).

Wydatki poniesione na import produktów mleczarskich w styczniu 2017 r. wyniosły 72 mln EUR i były o 4,5% większe niż rok wcześniej. W największym stopniu zwiększono wolumen przywozu masła i tłuszczów mlecznych (o 95%), jogurtów i napojów fermentowanych (o 85%), lodów (o 70%), serów i twarogów (o 8%, w tym głównie serów niedojrzewających – o 25%), a także PMP (o 39%). Jednocześnie ograniczono import OMP – o 28%, kazeiny – o 62%, serwatki – o 26%, a mleka płynnego i śmietany – o 18%.

Tendencje cenowe

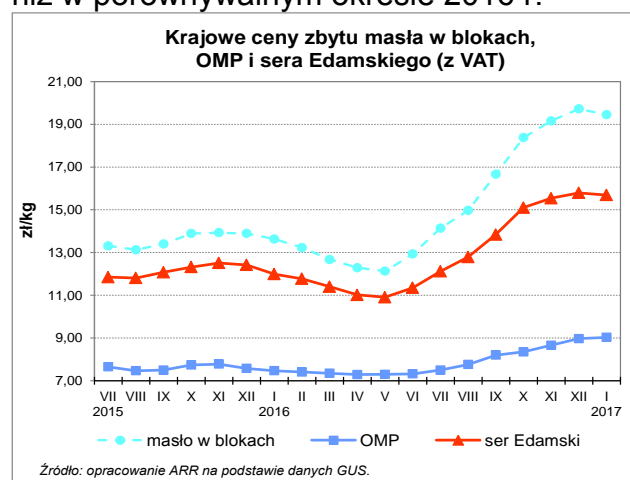
Krajowe ceny zbytu wybranych artykułów mleczarskich

Na początku 2017 r. przerwana została wzrostowa tendencja cen masła i serów dojrzewających. Odnotowano natomiast dalszy wzrost cen OMP.

W styczniu 2017 r. masło w blokach zbywano po **19,45 zł/kg**⁵, o ponad 1% taniej od rekordowo wysokiego poziomu odnotowanego w grudniu 2016 r., ale o 43% drożej niż w styczniu 2016 r. Na przełomie lutego i marca 2017 r. za masło w blokach średnio

uzyskiwano 16,45 zł/kg, o 1,5% mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 57% więcej niż przed rokiem.

Cena zbytu **sera Edamskiego** w styczniu br. ukształtowała się na poziomie **15,69 zł/kg**, a **sera Gouda** – **15,16 zł/kg**, odpowiednio o 1% i 2% niższym niż w grudniu 2016 r. W porównaniu z notowaniami sprzed roku sery te były droższe o 31%. Na przełomie lutego i marca br. ser Gouda przeciętnie zbywano po 13,63 zł/kg, a ser Edamski – po 13,68 zł/kg, odpowiednio o 1% i 2% taniej niż miesiąc wcześniej, ale o 33–39% drożej niż w porównywalnym okresie 2016 r.

W styczniu 2017 r. za odtłuszczone mleko w proszku płacono średnio **9,03 zł/kg**, o 1% więcej niż miesiąc wcześniej i o 21% więcej niż w styczniu 2016 r. Na przełomie lutego i marca 2017 r. krajowe proszkiennie za OMP uzyskiwały 8,35 zł/kg (bez VAT), o 1% mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 19% więcej niż przed rokiem.

Ceny produktów mleczarskich na rynkach zagranicznych

Na początku 2017 r. w Oceanii ceny głównych eksportowych produktów mleczarskich wykazywały tendencje wzrostowe, podczas gdy w USA i w portach Europy Zachodniej przeważały spadki cen.

• Ceny masła

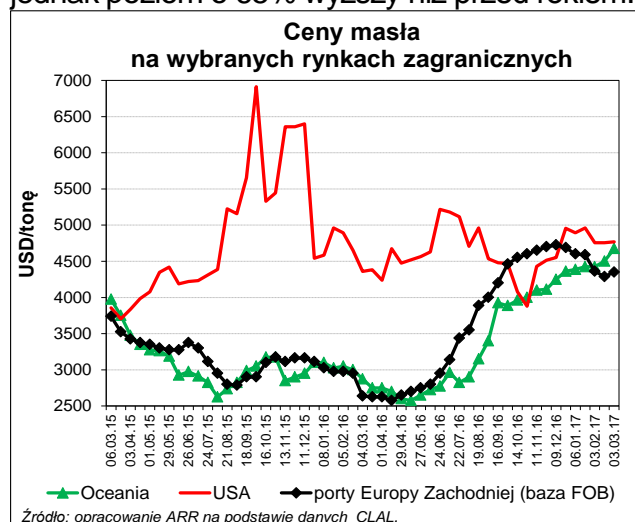
W Oceanii ceny masła rosną od sierpnia 2016 r. **Na początku marca 2017 r.** za ten

⁵ Ceny w styczniu 2017 r. – wg danych GUS (z VAT), ceny z przełomu lutego i marca 2017 r. – wg ZSRIR MRiRW (bez z VAT).

produkt płacono **4 675 USD/t** (4 447 EUR/t), o 6% więcej niż miesiąc wcześniej i o 63% więcej niż przed rokiem.

Na giełdzie w Chicago 10 marca 2017 r. za masło uzyskiwano **4 768 USD/t** (4 519 EUR/t), o 3% więcej niż przed miesiącem i o 9% więcej niż w porównywalnym okresie 2016 r.

W portach Europy Zachodniej (baza FOB) na początku marca br. cena masła wyniosła **4 350 USD/t** (4 137 EUR/t) i była o 0,3% niższa niż miesiąc wcześniej. Był to jednak poziom o 65% wyższy niż przed rokiem.

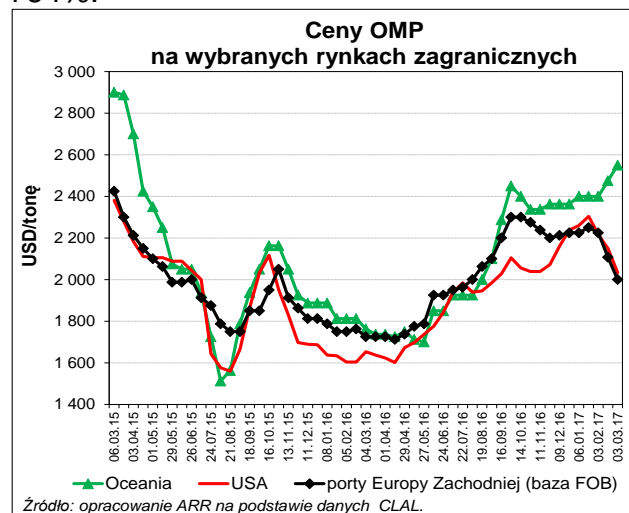
• Ceny mleka w proszku (OMP i PMP)

W USA 10 marca 2017 r. za OMP przeciętnie płacono **1 935 USD/t** (1 834 EUR/t), o 12% mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 18% więcej niż w porównywalnym okresie marca 2016 r.

W portach Europy Zachodniej (baza FOB) na początku marca 2017 r. za OMP uzyskiwano **2 000 USD/t** (1 903 EUR/t), o 10% mniej niż przed miesiącem, ale o 16% więcej niż przed rokiem. Tanieje także **pełne mleko w proszku**. Na początku marca br. produkt ten zbywano po **3 113 USD/t** (2 691 EUR/t), o 5% taniej niż przed miesiącem, ale o 47% drożej niż rok wcześniej.

W Oceanii ceny mleka w proszku wykazują tendencję wzrostową od połowy 2016 r. 3 marca br. cena OMP wynosiła **2 550 USD/t** (2 425 EUR/t) i była o 6% wyższa niż miesiąc

wcześniej. Za 1 tonę **PMP** płacono **3 288 USD** (3 127 EUR), o 3% więcej niż przed miesiącem. OMP i PMP były droższe niż w analogicznym okresie 2016 r. odpowiednio o 45% i 64%.

• Ceny sera Cheddar

W Oceanii za ser Cheddar 3 marca 2017 r. producenci uzyskiwali przeciętnie **3 838 USD/t** (3 650 EUR/t), o 2% więcej niż na początku lutego br. i o 40% więcej niż rok wcześniej.

Na giełdzie w Chicago ceny Cheddara ulegają obniżkom od końca listopada 2016 r. **10 marca 2017 r.** za 1 tonę tego rodzaju sera płacono **3 053 USD** (2 894 EUR), o 14% mniej niż przed miesiącem i o 8% mniej niż w analogicznym okresie 2016 r.

Działania wspierające rynek mleka

Nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów mleka⁶

Celem nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów mleka jest udzielenie wsparcia finansowego w formie refundacji kosztów zakupu bydła hodowlanego mięsnego. W ramach mechanizmu „Pomoc dla producentów mleka w formie refundacji kosztów zakupu bydła hodowlanego”

⁶ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/1613 z dnia 8 września 2016 r. przewidujące nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych.

nego mięsnego” wielkość refundacji wynosi od 1 000 zł do 2 500 zł w zależności od kategorii wiekowej oraz 4 000 zł w przypadku zakupu buhaja⁷. Wnioski o udzielenie pomocy można składać od 18 marca do 7 kwietnia 2017 r. we właściwych ze względu na adres zamieszkania lub siedzibę producenta OT ARR, a za dzień złożenia wniosku uważa się dzień wpływu tego wniosku do OT ARR. Szczegółowe informacje zamieszczono na stronie internetowej www.arr.gov.pl w zakładce *Wsparcie rynkowe/Nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów*.

Zakupy interwencyjne OMP⁸

Od połowy września 2016 r. producenci nie oferują OMP do interwencji. W latach 2015–2016 w unijnych magazynach interwencyjnych ulokowano 351 tys. ton tego produktu, w tym w Polsce – 35,9 tys. ton. Mechanizm będzie otwarty do końca września 2017 r.⁹

Sprzedaż OMP z zapasów interwencyjnych⁸

Komisja Europejska rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2016/2080 z 25 listopada 2016 r. otworzyła sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku w drodze procedury prze-

targowej. W drodze pierwszego przetargu częściowego sprzedano 40 ton OMP (po 20 ton w Niemczech i Wielkiej Brytanii) po cenie minimalnej 215,10 EUR/100 kg¹⁰. W ramach kolejnych pięciu przetargów (termin składania ofert do ostatniego z nich upłynął 7 marca 2017 r.) KE nie przyjęła złożonych ofert i nie ustaliła minimalnej ceny sprzedaży OMP¹¹.

Prywatne przechowywanie OMP⁸

Mechanizm dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku realizowano do końca lutego 2017 r.¹² Od początku jego realizacji, tj. od 2014 r. do końca lutego 2017 r. unijni producenci zaofertowali do przechowywania 104 tys. ton OMP. Uwzględniając ilości wycofane na koniec stycznia 2017 r., w unijnych magazynach znajdowało się 62 tys. ton OMP objętego dopłatami do prywatnego przechowywania.

Zapasy masła i serów⁸

Unijne zapasy masła zgromadzone w ramach mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania na koniec stycznia 2017 r. wyniosły 15,9 tys. ton, a serów – 13,5 tys. ton i były odpowiednio o 72% i 50% mniejsze niż w styczniu 2016 r.

Program „Mleko w szkole”

Agencja Rynku Rolnego administruje programem „Mleko w szkole”, który skierowa-

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych (Dz.U., poz. 499).

⁸ European Milk Market Observatory – data odczytu 16.03.2017 r.

⁹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/1614 z dnia 8 września 2016 r. ustanawiające tymczasowe nadzwyczajne środki w sektorze mleka i przetworów mlecznych w formie przedłużenia okresu interwencji publicznej w odniesieniu do odtłuszczonego mleka w proszku w 2016 r. oraz przyspieszenia terminu rozpoczęcia okresu interwencji publicznej w odniesieniu do odtłuszczonego mleka w proszku w 2017 r. i wprowadzające odstępstwo od rozporządzenia delegowanego (UE) 2016/1238 w odniesieniu do dalszego stosowania rozporządzenia (WE) nr 826/2008 w odniesieniu do dopłat do prywatnego przechowywania na mocy rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 948/2014 i rozporządzenia (UE) nr 1272/2009 w odniesieniu do interwencji publicznej na mocy niniejszego rozporządzenia.

¹⁰ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/2264 z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie minimalnej ceny sprzedaży odtłuszczonego mleka w proszku w pierwszym częściowym zaproszeniu do składania ofert w ramach procedury przetargowej otwartej rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2016/2080.

¹¹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/425 z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie minimalnej ceny sprzedaży odtłuszczonego mleka w proszku w szóstym częściowym zaproszeniu do składania ofert w ramach procedury przetargowej otwartej rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2016/2080.

¹² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1619 z dnia 8 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 948/2014 w odniesieniu do ostatniego dnia składania wniosków o dopłatę do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku.

ny jest do dzieci uczęszczających do przedszkoli oraz uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. Ma on na celu kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych. Dzieci uczestniczące w programie „Mleko w szkole” mogą spożywać mleko białe i smakowe o różnej zawartości tłuszczu, twarożki, sery i jogurty. W roku szkolnym 2016/2017, tj. od 1 września 2016 r.

do 12 marca 2017 r. ARR wydatkowała na ten cel (łącznie ze środków unijnych i krajowych) 49,4 mln zł, a z Funduszu Promocji Mleka (FPM) – 0,5 mln zł. Ogółem od akcesji Polski do UE do 12 marca 2017 r. na program „Mleko w szkole” wypłacono 1,47 mld zł (w tym 29,6 mln zł stanowiły środki pochodzące z FPM).

Miesięczny skup i średnie ceny skupu mleka (bez VAT)

Okres		Skup mleka			Cena skupu mleka		
		mln litrów	zmiana wielkości skupu w %		zł/hl	zmiana ceny skupu w %	
			miesięczna	roczna		miesięczna	roczna
Skup sprawozdawczy 2014		10 326,3	x	7,1	137,11	x	1,1
2015 Skup meldunkowy	I	824,6	1,2	1,9	122,18	-1,1	-20,5
	II	756,6	-8,2	-0,1	120,74	-1,2	-20,4
	III	844,2	11,6	-1,0	121,02	0,2	-19,5
	IV	884,9	4,8	4,1	116,43	-3,8	-20,0
	V	965,0	9,1	3,5	112,52	-3,4	-19,6
	VI	943,7	-2,2	3,6	110,40	-1,9	-18,7
	VII	964,5	2,2	3,5	108,47	-1,7	-19,0
	VIII	941,7	-2,4	3,2	107,81	-0,6	-15,9
	IX	872,2	-7,4	0,7	108,79	0,9	-12,7
	X	871,8	0,0	3,5	112,03	3,0	-9,9
	XI	819,8	-6,0	5,3	113,20	1,0	-9,1
	XII	868,1	5,9	6,6	112,89	-0,3	-8,6
Skup sprawozdawczy 2015		10 567,4	x	2,3	113,40	x	-17,3
2016 Skup meldunkowy	I	886,9	2,2	7,6	111,80	-1,0	-8,5
	II	854,5	-3,7	12,9	109,54	-2,0	-9,3
	III	921,5	7,8	9,2	105,89	-3,3	-12,5
	IV	941,7	2,2	6,4	102,35	-3,3	-12,1
	V	981,5	4,2	1,7	100,19	-2,1	-11,0
	VI	927,5	-5,5	-1,7	99,97	-0,2	-9,4
	VII	937,3	1,0	-2,8	101,28	1,3	-6,6
	VIII	920,4	-1,8	-2,3	104,88	3,6	-2,7
	IX	871,7	-5,3	0,0	111,81	6,6	2,8
	X	866,1	-0,6	-0,6	120,29	7,6	7,4
	XI	828,9	-4,3	1,1	129,69	7,8	14,6
	XII	891,2	7,5	2,7	135,97	4,8	20,4
I-XII 2016*		10 799,8	x	2,3	110,54	x	-2,3
2017	I	921,6	3,4	3,9	132,03	-2,9	18,1

Skup meldunkowy - raportowany za okresy miesięczne, realizowany przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Skup sprawozdawczy - raportowany za okresy półroczne z uwzględnieniem korekt wynikających ze sprawozdawczości obejmującej również skup realizowany przez osoby fizyczne prowadzące skup o wartości przekraczającej w okresie półrocznym 10 tys. zł.

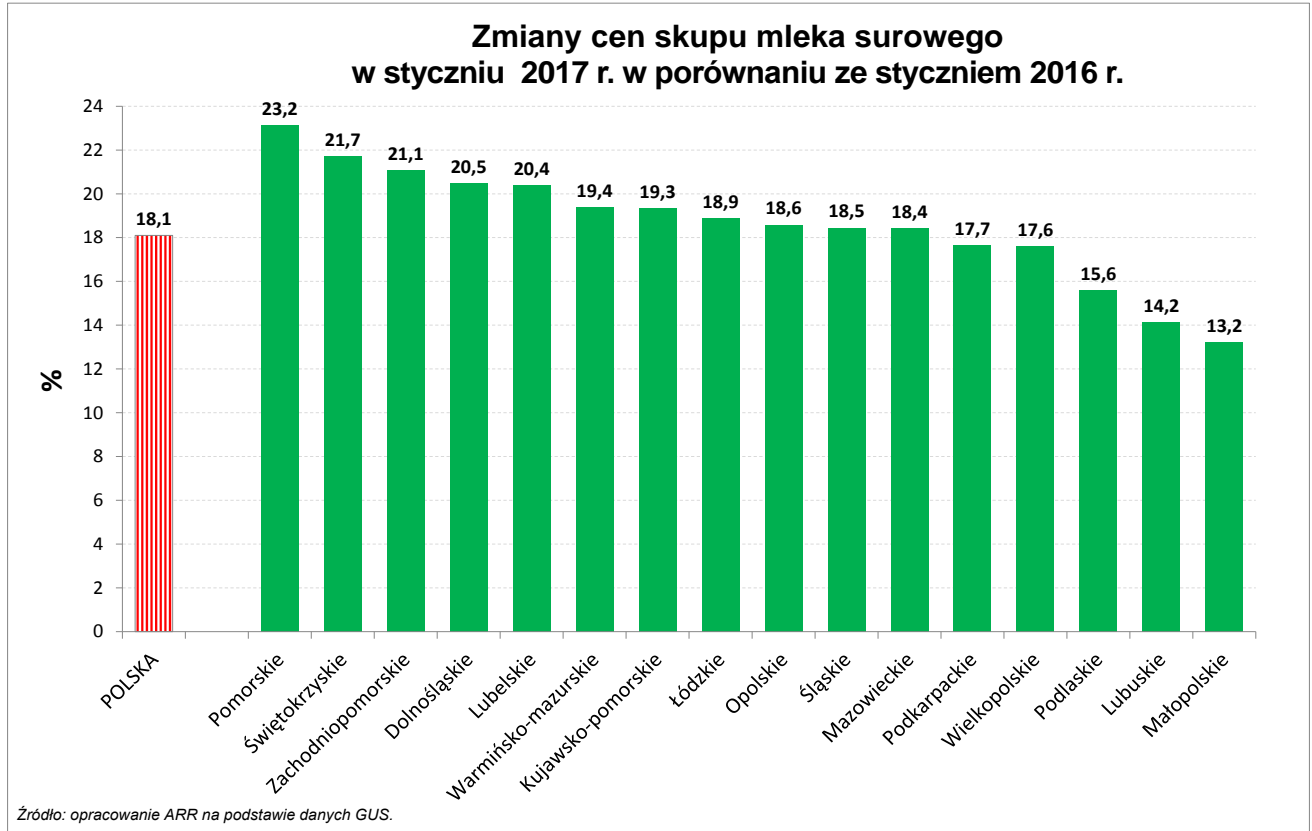
* Skup meldunkowy skorygowany o dane sprawozdawcze za I półrocze 2016 r.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu mleka bez VAT wg siedziby producenta

Województwa	w styczniu 2017 r.	Zmiana ceny w %	
	w zł/hl	miesięczna	roczna
POLSKA	132,03	-2,9	18,1
Dolnośląskie	136,42	1,6	20,5
Kujawsko-pomorskie	126,70	-0,8	19,3
Lubelskie	134,81	-4,6	20,4
Lubuskie	135,09	0,5	14,2
Łódzkie	121,43	-1,0	18,9
Małopolskie	119,62	1,1	13,2
Mazowieckie	131,64	-2,4	18,4
Opolskie	134,21	2,0	18,6
Podkarpackie	124,04	0,5	17,7
Podlaskie	136,93	-4,8	15,6
Pomorskie	134,01	-3,3	23,2
Śląskie	133,46	0,8	18,5
Świętokrzyskie	126,55	0,8	21,7
Warmińsko-mazurskie	136,05	-5,4	19,4
Wielkopolskie	131,01	-3,5	17,6
Zachodniopomorskie	135,51	0,0	21,1

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS.

Produkcja masła, odtłuszczonego mleka w proszku oraz serów podpuszczkowych dojrzewających

Okres		Produkcja masła			Produkcja odtłuszczonego mleka w proszku			Produkcja serów podpuszczkowych dojrzewających		
		w tys. ton	zmiana wielkości produkcji w %		w tys. ton	zmiana wielkości produkcji w %		w tys. ton	zmiana wielkości produkcji w %	
			miesięczna	roczna		miesięczna	roczna		miesięczna	roczna
2014*		179,6	x	5,6	179,5	x	65,8	301,3	x	-3,1
2015	I	16,5	4,4	6,5	12,5	0,2	12,5	24,0	-11,4	-8,4
	II	15,1	-8,5	16,2	11,8	-6,1	0,3	21,9	-8,8	-1,8
	III	15,4	2,0	1,3	12,6	6,8	-8,7	22,1	0,9	-12,6
	IV	15,2	-2,6	5,3	14,2	12,9	-11,2	25,6	15,8	6,7
	V	16,3	6,9	7,8	16,3	15,2	-8,0	25,3	-1,2	-3,1
	VI	14,7	-9,6	1,2	16,7	2,3	-8,1	25,7	1,6	-1,9
	VII	15,9	7,8	1,3	16,0	-4,2	-5,0	27,9	8,6	-3,8
	VIII	16,1	1,4	10,9	12,9	-19,6	-10,9	27,6	-1,1	8,2
	IX	14,8	-8,1	-6,3	12,5	-2,6	-16,9	26,3	-4,7	5,2
	X	17,1	15,5	17,0	12,1	-3,5	-4,0	26,1	-0,8	2,0
	XI	15,2	-11,4	0,8	8,5	-30,0	-15,1	25,8	-1,4	20,6
	XII	17,4	14,6	10,1	13,3	57,1	6,2	26,3	1,9	-3,3
2015*		191,4	x	6,6	161,6	x	-9,9	309,5	x	2,7
2016	I	19,3	10,9	16,8	14,1	5,8	12,3	26,1	-0,7	8,5
	II	15,5	-19,7	2,8	13,2	-5,9	12,5	25,2	-3,2	14,9
	III	18,8	21,2	21,9	15,6	18,0	24,3	25,9	2,5	17,1
	IV	19,0	0,9	24,4	17,5	11,7	23,0	24,6	-5,0	-4,0
	V	19,2	1,1	17,7	18,2	4,4	11,5	26,2	6,9	3,7
	VI	15,0	-21,8	1,8	15,6	-14,6	-6,8	26,4	0,7	2,8
	VII	16,5	10,2	4,1	13,7	-12,1	-14,5	26,1	-1,4	-6,6
	VIII	16,5	0,1	2,8	12,1	-11,7	-6,1	27,6	0,6	0,0
	IX	14,3	-13,7	-3,7	9,1	-24,4	-27,1	25,3	-8,2	-3,6
	X	16,0	11,9	-6,4	7,8	-14,4	-35,3	27,6	9,1	5,7
	XI	14,8	-7,6	-2,7	6,4	-18,3	-24,6	27,9	1,1	8,2
	XII	17,5	18,7	0,7	10,6	66,2	-20,2	32,4	16,4	23,6
I-XII 2016		203,0	x	6,8	154,2	x	-4,6	322,0	x	5,7
2017	I	18,1	3,4	-6,1	13,2	24,2	-6,3	26,6	-18,0	2,0

Produkcja z przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

* Produkcja z przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS.

Miesięczne ceny zbytu masła, odtuszczonego mleka w proszku i serów podpuszczkowych dojrzewających (z VAT)

Okres	Masło							Odtuszczone mleko w proszku			Sery podpuszczkowe dojrzewające					
	w blokach			konfekcjonowane							Gouda			Edamski		
	w zł/kg	zmiana ceny w %		w zł/kg	zmiana ceny w %		w zł/kg	zmiana ceny w %		w zł/kg	zmiana ceny w %		w zł/kg	zmiana ceny w %		
		miesięczna	roczna		miesięczna	roczna		miesięczna	roczna		miesięczna	roczna		miesięczna	roczna	
I-XII 2014	15,32	x	-8,4	17,05	x	-1,1	11,93	x	-7,4	14,80	x	-5,7	15,34	x	-3,8	
2015																
I	13,76	-3,3	-22,3	15,59	-1,9	-16,4	8,43	-5,7	-39,9	12,80	-2,5	-26,9	13,25	-4,8	-25,6	
II	14,06	2,2	-15,6	15,53	-0,4	-13,9	8,56	1,5	-39,5	12,91	0,9	-25,0	13,38	1,0	-23,4	
III	14,48	3,0	-11,3	15,71	1,2	-11,3	8,79	2,7	-37,6	12,90	-0,1	-22,3	13,26	-0,9	-21,4	
IV	13,94	-3,7	-13,4	15,44	-1,7	-12,0	8,29	-5,7	-36,9	12,39	-4,0	-20,2	12,81	-3,4	-19,5	
V	13,40	-3,9	-11,8	14,86	-3,8	-13,7	8,08	-2,5	-34,6	11,92	-3,8	-18,0	12,23	-4,5	-18,4	
VI	13,35	-0,4	-11,8	14,85	-0,1	-13,5	7,95	-1,6	-35,4	11,74	-1,5	-18,1	12,02	-1,7	-19,1	
VII	13,31	-0,3	-12,8	14,80	-0,3	-13,8	7,65	-3,8	-37,8	11,24	-4,3	-22,3	11,85	-1,4	-20,8	
VIII	13,13	-1,4	-12,6	14,65	-1,0	-13,6	7,47	-2,4	-36,2	11,14	-0,9	-22,4	11,81	-0,3	-20,4	
IX	13,40	2,1	-3,8	14,84	1,3	-7,8	7,50	0,4	-29,1	11,40	2,3	-15,4	12,08	2,3	-15,5	
X	13,89	3,7	-0,4	15,05	1,4	-6,3	7,74	3,2	-22,3	11,71	2,7	-11,6	12,32	2,0	-12,9	
XI	13,93	0,3	-2,5	15,24	1,3	-5,3	7,78	0,5	-18,9	11,96	2,1	-9,9	12,51	1,5	-10,6	
XII	13,89	-0,3	-2,4	15,19	-0,3	-4,5	7,58	-2,6	-15,2	11,87	-0,8	-9,6	12,42	-0,7	-10,8	
I-XII 2015	13,71	x	-10,5	15,15	x	-11,2	7,99	x	-33,0	12,00	x	-19,0	12,50	x	-18,5	
2016																
I	13,63	-1,9	-0,9	14,95	-1,6	-4,1	7,47	-1,5	-11,4	11,62	-2,1	-9,2	11,99	-3,5	-9,5	
II	13,23	-2,9	-5,9	14,63	-2,1	-5,8	7,41	-0,8	-13,4	11,32	-2,6	-12,3	11,77	-1,8	-12,0	
III	12,67	-4,2	-12,5	14,26	-2,5	-9,2	7,35	-0,8	-16,4	11,00	-2,8	-14,7	11,40	-3,1	-14,0	
IV	12,29	-3,0	-11,8	13,82	-3,1	-10,5	7,29	-0,8	-12,1	10,50	-4,5	-15,3	11,02	-3,3	-14,0	
V	12,13	-1,3	-9,5	13,71	-0,8	-7,7	7,30	0,1	-9,7	10,38	-1,1	-12,9	10,91	-1,0	-10,8	
VI	12,93	6,6	-3,1	14,30	4,3	-3,7	7,32	0,3	-7,9	11,04	6,4	-6,0	11,35	4,0	-5,6	
VII	14,14	9,4	6,2	15,48	8,3	4,6	7,50	2,5	-2,0	11,77	6,6	4,7	12,12	6,8	2,3	
VIII	14,97	5,9	14,0	16,33	5,5	11,5	7,76	3,5	3,9	12,84	9,1	15,3	12,79	5,5	8,3	
IX	16,66	11,3	24,3	17,81	9,1	20,0	8,20	5,7	9,3	13,91	8,3	22,0	13,84	8,2	14,6	
X	18,38	10,3	32,3	19,05	7,0	26,6	8,35	1,8	7,9	14,97	7,6	27,8	15,10	9,1	22,6	
XI	19,16	4,2	37,5	19,71	3,5	29,3	8,66	3,7	11,3	15,41	2,9	28,8	15,54	2,9	24,2	
XII	19,72	2,9	42,0	20,22	2,6	33,1	8,97	3,6	18,3	15,43	0,1	30,0	15,79	1,6	27,1	
I-XII 2016	14,99	x	9,3	16,19	x	6,9	7,80	x	-2,3	12,52	x	4,3	12,80	x	2,5	
2017																
I	19,45	-1,4	42,7	20,06	-0,8	34,2	9,03	0,7	20,9	15,16	-1,7	30,5	15,69	-0,6	30,9	

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS.

Ceny przetworów mleczarskich na rynkach zagranicznych

Towar/Kraj	Jednostka miary	Średnia cena	Zmiana średniej ceny w %		Średnia cena w zł/kg*
			miesięczna ^{1/}	roczna	
Ceny na rynkach wewnętrznych UE w dniach 5–8.03.2017 r.					
Masło w blokach					
Niemcy	EUR/kg	4,18	3,2	70,6	18,01
Francja	EUR/kg	4,15	1,7	66,0	17,88
Holandia	EUR/kg	4,20	5,8	79,5	18,10
Odtłuszczone mleko w proszku					
Niemcy	EUR/kg	1,86	-7,9	16,3	8,01
Francja	EUR/kg	1,90	-8,7	14,5	8,19
Holandia	EUR/kg	1,84	-8,9	12,9	7,93
Pełne mleko w proszku					
Niemcy	EUR/kg	2,99	-3,5	49,5	12,88
Francja	EUR/kg	2,90	-4,9	43,6	12,50
Holandia	EUR/kg	2,84	-5,3	53,5	12,24
Ceny światowe (na bazie FOB - w portach Europy Zachodniej) z 3.03.2017 r.					
Masło	USD/t	4 350	-0,3	64,9	17,82
OMP	USD/t	2 000	-10,1	15,9	8,19
PMP	USD/t	3 113	-5,0	47,3	12,75

1/ zmiana średniej ceny w przypadku ceny na rynkach wewnętrznych UE w porównaniu z notowaniem z 5-8.02.2017 r.,
a w przypadku cen światowych - z notowaniem z 3.02.2017 r.

* Z przeliczenia według kursu NBP:

Średni kurs z 8.03.2017 r.: 1 EUR = 4,3087 PLN

Średni kurs z 3.03.2017 r.: 1 USD = 4,0955 PLN

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych FAPA (ceny produktów mleczarskich w wybranych krajach UE), CLAL (ceny w portach Europy Zachodniej) i NBP.